

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2065

เรื่อง พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

เรียบเรียง นางสุภัทร คำมุงคุณ วิทยากรเชี่ยวชาญ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ เมษายน พ.ศ. 2563

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้มีการประกาศใช้บังคับเมื่อปี 2548 เพื่อให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการ เพื่อสร้างรายได้และช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการจัดการและพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป

โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้ “วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด” และควบคุม กำกับดูแล โดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทั้งในระดับชาติและคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด ซึ่งวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนใดที่จะขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรตามระเบียบที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด

จากการใช้บังคับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 หลายปีที่ผ่านมา พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนา กิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่ไม่ได้มีสถานะเป็นนิติบุคคล ทำให้วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาไม่สามารถทำนิติกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนากิจการได้ เช่น การทำ สัญญา การถือครองทรัพย์สิน รวมถึงการขอรับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อันพึงได้รับในฐานะนิติบุคคล จึงจำเป็นต้องสนับสนุนและผลักดันให้วิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อม ปรับเปลี่ยนการประกอบกิจการให้เป็น รูปแบบนิติบุคคลเพิ่มขึ้น

ดังนั้น คณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาภายหลังจึงได้มีการประกาศใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2562

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด การยกเลิกคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการกำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีความชัดเจนและคล่องตัว ตลอดจนการกำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการรับเรื่องประสานงาน ติดตามผลการดำเนินงานให้แก่วิสาหกิจชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่วิสาหกิจชุมชนในการติดต่อกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนกำหนดให้การโอนอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการของวิสาหกิจชุมชนและมีอยู่ก่อนวันยื่นคำขอจัดตั้งเป็นนิติบุคคล ระหว่างสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกับวิสาหกิจชุมชนซึ่งได้จัดตั้งเป็นนิติบุคคลนั้น ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้มีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนครบถ้วนเพิ่มขึ้น และเชื่อมโยงการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับวิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล ทำให้วิสาหกิจชุมชนสามารถทำนิติกรรมหรือสัญญาที่มีข้อผูกพันทางกฎหมายได้ รวมถึงสามารถเข้าถึงการขอรับบริการหรือการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้ผู้ขอรับบริการต้องเป็นนิติบุคคล อันจะเป็นผลให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาการประกอบกิจการให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). **คู่มือการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน**. สืบค้น 9 มีนาคม 2563 จาก http://www.sceb.doe.go.th/myweb_Sceb40/data/manual_smce.pdf
- _____. (2562). **คู่มือการดำเนินงานอำนวยความสะดวกการจดทะเบียนนิติบุคคลของวิสาหกิจชุมชน**. สืบค้น 11 มีนาคม 2563 จาก <http://www.sceb.doe.go.th/Documents/SKC/คู่มือการดำเนินงานอำนวยความสะดวก.pdf>
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548” (18 มกราคม 2548). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 122 ตอนที่ 6 ก, น. 1-13.
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562” (16 เมษายน 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก, น. 32-37.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). **ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....** . สืบค้น 11 มีนาคม 2563 จาก <https://gnews.apps.go.th/news?news=34415>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2561). **เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**. สืบค้น 11 มีนาคม 2563 จาก <http://web.senate.go.th/document/approve /810.pdf>